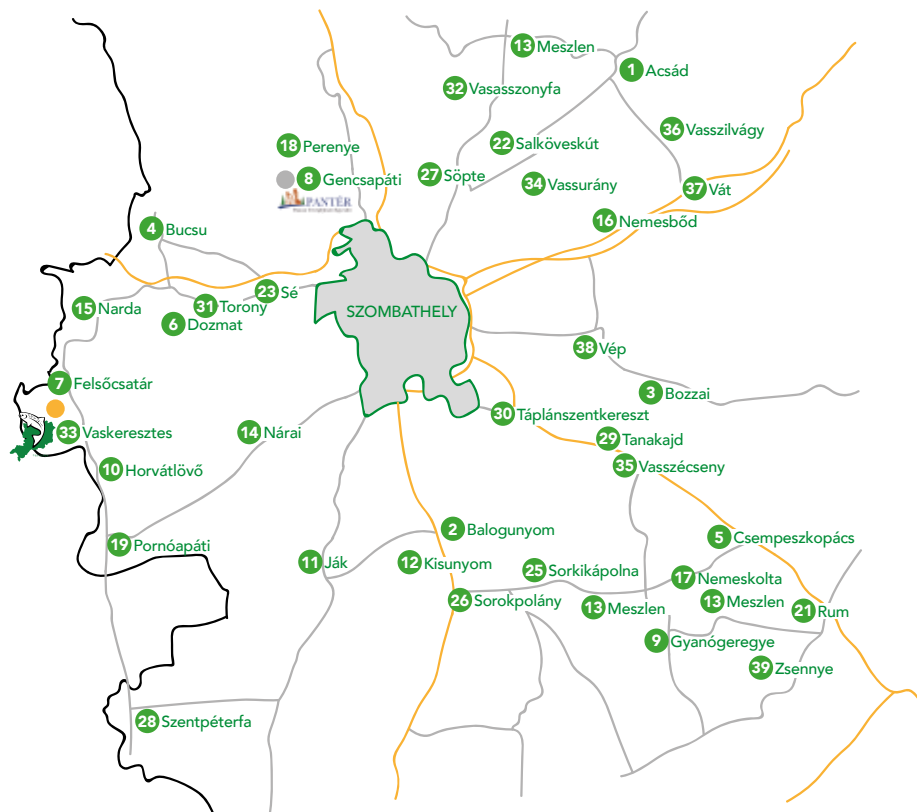

HELYI ÉRTÉKEK ÉS ÉLMÉNYEK

A PANNON TÉRSÉGFEJLESZTŐ
EGYESÜLET TERÜLETÉN

1. Acsád www.acsad.hu	21. Rum www.rumkozseg.hu
2. Balogunyom www.balogunyom.hu	22. Salköveskút www.salkoveskut.hu
3. Bozzai www.bozzai.asp.lgov.hu	23. Sé www.se.hu
4. Bucsú www.bucusu.hu	24. Sorkifalud www.sorkifalud.hu
5. Csempeszkopács www.csempeszkopacs.hu	25. Sorkikápolna www.sorkikapolna.hu
6. Dozmat www.dozmat.hu	26. Sorokpolány www.sorokpolany.hu
7. Felsőcsatár www.felsocsatar.hu	27. Söpte www.sopte.hu
8. Gencsapáti www.gencsapati.hu	28. Szentpéterfa www.szentpeterfa.hu
9. Gyanógeregye www.gyanogeregye.hu	29. Tanakajd www.tanakajd.hu
10. Horvátlovó www.horvatlovo.hu	30. Táplánszentkereszt www.taplanszentkereszt.hu
11. Ják www.jak.hu	31. Torony www.torony.hu
12. Kisunyom www.kisunyom.hu	32. Vasasszonyfa www.vasasszonyfa.hu
13. Meszlen www.meszlen.hu	33. Vaskeresztes www.vaskeresztes.hu
14. Náriai www.narai.hu	34. Vassurány www.vassurany.hu
15. Narda www.narda.hu	35. Vasszécsény www.vasszecseny.hu
16. Nemesböd www.nemesbod.hu	36. Vasszilvagy www.vasszilvagy.hu
17. Nemeskolta www.nemesbod.hu	37. Vát www.vat.hu
18. Perenye www.perenye.hu	38. Vép www.vep.hu
19. Pornóapáti www.pornoapati.hu	39. Zsennye www.zsennye.hu
20. Rábatöttös www.rabatottos.hu	
- Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége | www.vasivizeken.hu
 ● Pannon Térségfejlesztő Egyesület | www.panther.hu

A kiadványban a látnivalók melletti számozás segíti az ide látogatót,
hogy a helyszín könnyen beazonosítható legyen a térképen.

Kedves Olvasó!

A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége képviseletében büszkeséggel és bizakodva ajánljuk figyelmükbe a „Helyi értékek és élmények promóciója a Pannon Térségfejlesztő Egyesület területén” c. projekt keretében életre hívott térség értékeit és élményeit bemutató kalauzunkat.

A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége jelenleg 44 vasi és 6 zalai horgászvíz halgazdálkodásra jogosultjaként közhasznú civil szervezeti formában tevékenykedik 1397,19 hektár vízterületen. A sporthorgászat feltételeinek megteremtése mellett a turizmus fejlesztése, a hal és élőhelyének védelme, valamint az ifjúság nevelés kapja a fő hangsúlyt a szervezet működésében. Érdekképviselési tevékenységét a szervezetünk a Magyar Országos Horgász Szövetség tagjaként látja el.

Szövetségünk komplex feladatellátása révén és a tizenöt év vidékfejlesztési tapasztalatait magába gyűjtve lehetőséget kapott a „Helyi értékek és élmények promóciója a Pannon Térségfejlesztő Egyesület területén” című projekt megvalósítására.

A kiadvány lapozgatása során nagy örömmel látjuk, hogy az általunk kedvelt horgászturisztikai fejlesztések, célpontok mellett minden közelünkben található településen ott van a csoda: a történelem viharait túlélte és felújított épület, kiváló hagyományőrző csoportok, csodálatos természeti környezet, fantasztikus helyi termékek, gasztronómia különlegességek, tradicionális programok és végül, de nem utolsósorban, sok térségért tenni akaró lokálpatrióta.

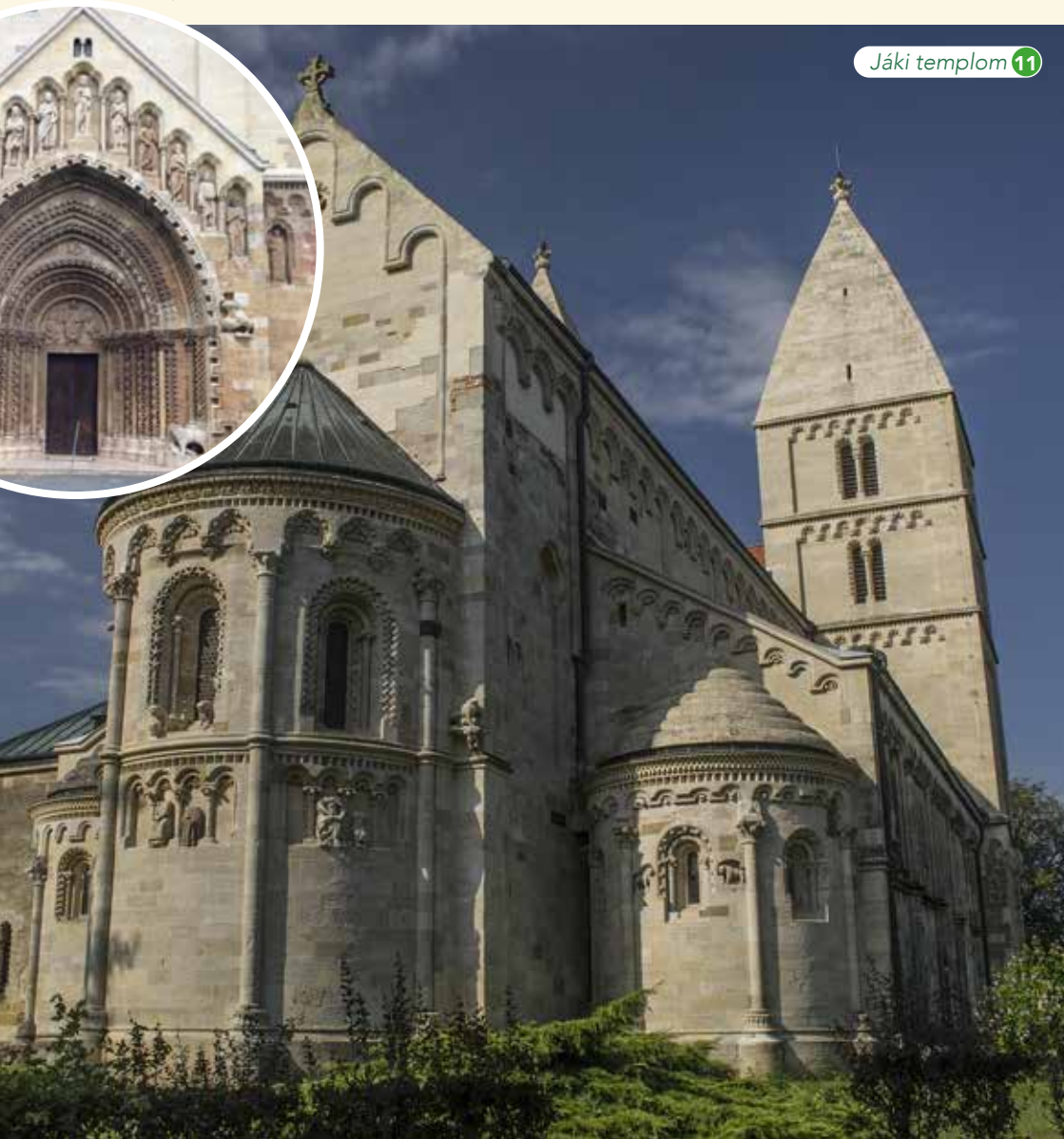
Bízunk benne, hogy kiadványunk segítségével a környéken élők is kedvet kapnak egy-egy túrához rácsodálkozván egyes falvak, tájak látnivalóira. Reméljük, mielőbb ellátogat térségünkbe, ahol kellemes időtöltést, finom, helyi ízeket és kedves vendéglátókat kívánunk az Olvasónak.

Vaskeresztes, 2022. november 15.

Puskás Norbert
ügyvezető elnök

Seregi Miklós
elnök

A Pannon Térségfejlesztő Egyesület települései számos látnivalóval várják az ide látogatókat, melyek közül a legismertebb a Jáki templom, melynek építését 1214-ben kezdték, és 1256-ban készült el. Az alapvetően román stílusú épületen megjelentek már a gótikus elemek is. A templomot az évek során többször restaurálták, felújították, és története mindenképpen a megismerésre ösztönzi a Jákra látogatót. (Ják, Szabad-nép u. 24.)

Jáki templom 11

Ó-Ebergényi kastély 35

Vasszécseny két kastéllyal is várja az ide érkezőket. Az Ó-Ebergényi kastély stílusát tekintve eredeti magyar barokk, ezért védett „A” kategóriás műemlék, illetve itt található Nyugat-Magyarország egyik legszebb restaurált díszterme. A két hídon át megközelíthető, három hektáros őspark közepén található épületben megelevenedik a múlt: története mindenképp kutatásra ösztönöz, hiszen a XV. századi erődített udvarház helyén megépített kastélyt több család is magáénak tudhatta, mielőtt az 1780-as években az Ebergényiek kezébe került. Ők már nem újították tovább, hanem új rezidencia építésébe kezdtek. (Vasszécseny, Ebergényi fasor 10.)

Az Új-Ebergényi kastélyt feltehetően Hefele Menyhért tervezte, a kivitelezési munkákat pedig tanítványa, Anreith János György végezte. Stílusa későbarokk. A klasszicizáló épületegyüttest 1950-es években a helyi termelőszövetkezet használta, felújítása az 1980-as években a Vas megyei kastélyprogram keretében valósult meg. Ma kastélyszállóként működik, rendezvények, esküvők kedvelt színhelye. (Vasszécseny, Kossuth L. u. 36.)

Új-Ebergényi kastély 35

A Rábatöttösi Szent Cecília (Cicelle) templom története is a régmúltra tekint vissza: első írásos említésére egy 1342-es oklevélben bukkanhatunk. A szentély első boltozatának közepén a Zsenyei kastély, jobbra a Rumi templom, a Rábatöttösi és Gutaháza korabeli életképei elevenednek meg, fő oltárképén pedig Szent Cecília, Szent István és Szent László látható. A templom kiváló helyszíne - a szentmiséken kívül - hangversenyeknek, zenei bemutatóknak is. *(Rábatöttös, külterület)*

Szent Cecília templom 20

Szent Mihály templom 5

A térségbe látogatóknak remek kirándulóhelyszín **Csepesszokopács** községben, a Kopácsi falurészen található, mesterséges dombon helyet foglaló Szent Mihály templom. Az érdeklődők gyönyörködhetnek esténként a különleges kivilágításban, emellett évente ez a helyszín ad otthont Szentháromság vasárnapján a „Középkori Vasárnapnak”, ahol megcsodálhatjuk a falusi és „úri” ruhák bemutatóját, hagyományőrző műsorokat, kóstolhatunk korabeli étkeket, a kirakodó vásárról pedig hazavihetünk egy darabka emléket is. *(Csepesszokopács, Templom tér)*

Rum végállomás 21

Egykor kiemelkedő közlekedési útvonal volt a térségben a Rum-Szombathely vasútvonala, aminek megszüntetése után építményei romlásnak indultak. **Rum** önkormányzatának végül sikerült megmentenie a fűtőházat, ami, és a közelében létesített emlékpark ipari emlékhelynek is tekinthető. A parkban Rumi-Rajki István szobrászművész szobrait csodálhatjuk meg, a hely rendezvények, kulturális események színtere. *(Rum, Béke utca)*

Sorokpolány község több érdekességgel is várja a kirándulókat: érdemes megtekinteni a Nagyboldogasszonynak szentelt római katolikus templomot, aminek külső falán gótikus eredetű freskók maradványai láthatók, és a Szapáry-kastélyt is. Utóbbit a 19. század közepén a Mikos család építtette, ma magántulajdonban van.

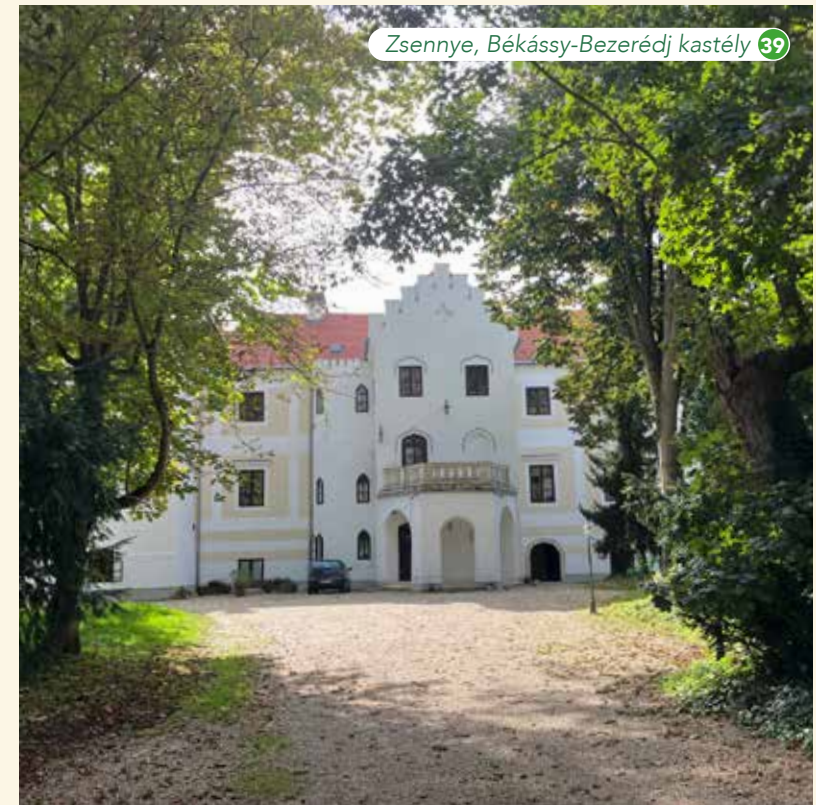
Szapáry-kastély 26

A 3600 m²-es alapterületű park közepén elterülő épületet mai tulajdonosa gondosan ápolja: kertjébe ötezer új fát, illetve egymillió növényt, virágot ültetett. A kastély korlátozottan látogatható. (Sorokpolány, Fő u. 112.)

Szapáry-kastély park 26

Vasasszonyfa településén 1989-ben nyílt meg a kamaramúzeum, mely az egykori Kis és Nagyasszonyfai községek közti legelőn tartott avar kori temető anyagát mutatja be. A kiállítás az avar korba repíti a látogatót: temetkezési szokásokon túl viseleti, használati tárgyak és fegyverek kerülnek bemutatásra. (Vasasszonyfa, Széchenyi utca 1.)

Zsenye, Békássy-Bezerédj kastély 39

Középkori udvarházból épült, a 16. és a 18. században átalakított, többször bővített épület, a Békássy-Bezerédj kastély várja látogatóit **Zseny-nyén**. A ma alkotóházként működő épület nagy kiterjedésű parkját a 19. században telepítették, ma természetvédelem alatt áll. A kert értékei közé tartozik a sárga levelű tölgy és a hasogatott levelű diófa is. A művésztelep csoportok részére látogatható, és szállást, étkezést is biztosít maximum negyven fő részére. Az előadóterem és műhelyház szakmai továbbképzések helyszínéül szolgálhat. (Zsenye, Szabadság tér 5.)

A térségben kiemelt szerepet tölt be a néphagyomány, a népszokások ápolása, amihez számos rendezvény is kötődik az év során. A településeken folyó hagyományteremtő munkát az is jelzi, hogy vannak olyan falvak, ahol csak a közelmúltban indult el bizonyos népszokások ünneplése. **Dozmaton** a kislebáb égetéssel egybekötött farsangi felvonulás hagyományát elevenítették fel.

Dozmat, Kislebáb égetés 6

Narda, Húsvét 15

Nardán többek között a húsvéti hagyományok ápolása is kiemelten fontos a település életében: a gyerekekkel együtt ünneplik kézműves délutánnal, nyuszifa díszítéssel, tojáskereséssel és a népszokások felevenítésével.

Több településen kerül megrendezésre jellemzően nyáron valamilyen közösségi rendezvény: családi nap, falunap keretében találkoznak helyi közösségek, családok, baráti társaságok. Ezek a rendezvényeken olyan népi mestersegeket is kipróbálhatnak az ide látogatók, mint a fazekasság vagy az ólomöntés.

Balogunyom, Családi nap 2

Balogunyom, Családi nap 2

Gencsapátiban a hagyományok ápolása jelentős, a Vas Megyei Értéktárban helyet kapott a Gencsapáti hímes tojás, a néptánc-hagyomány és a településen alakult Legénycéh is. A gencsi verbunk, kanásztánc, csárdás, és a söprútánc is a helyi kulturális örökség része. A Legénycéh 1998-ban alakult újjá, ők a feledésbe merült szokások megőrzését, megújítását, tovább örökítését tűzték ki célul.

A településen a hagyományosan Pünkösdkor megrendezendő Gencsi Söprű Regionális Néptáncfesztiválon láthatjuk főként a megye táncosait, hiszen 18 néptánc-közösség található a térségben, de a megyén, sőt, országhatáron túlról is érkeznek vendégek, fellépők az eseményre. A 19. század végén itt meghonosított „karcolós” tojásfestés is helyet kapott az értéktárban: a Pungor Ferenc tanító úrhoz és feleségéhez köthető hagyomány a mai napig meghatározó értéke és terméke a településnek.

Gencsapátiba nem csak rendezvények alkalmával érdemes ellátogatni: számos látnivalóval vár a település, ezek közül a településtörténeti, egyháztörténeti és turisztikai szempontból is az egyik legfontosabb a Szentkút, mely évente több tízezer látogatót vonz.

Gencsapáti, Gencsi Söprű 8

Gencsapáti, Vasi Legénycéh 8

Gencsapáti, Szentkút 8

Gencsapáti, Szentkút 8

A Pannon Térségfejlesztő Egyesület egészére elmondható: a hagyományok ápolása meghatározó a települések lakói számára. Annál is inkább, mert található a térségben hat olyan település, amelyek a „hűség falvai” elnevezést viselik. Ezeken a településeken élők (Szentpéterfa, Vaskeresztes, Pornóapáti, Narda, Felsőcsatár, Horvátlövő) a trianoni döntés után kiharcolták, hogy Ausztria helyett továbbra is Magyarországhoz tartozhassanak.

Ezekben a településeken fontos hagyományőrző munka folyik: a horvát illetve német nyelvet is beszélik, kultúrájukat őrzik, tovább örökölik: ezekben kulcsszerepe van a családoknak, az egyháznak, illetve az oktatási intézményeknek is. Az érintett falvakban horvát illetve német nemzetiségi csoportok működnek, akik rendezvényeken is népszerűsítik a horvát illetve német hagyományokat: táncokat, dalokat, zenei világot.

Halételek készítő versenye 33

Közel tíz éve minden nyáron a halételeket, horgászatot szerető családok, baráti társaságok **Vaskeresztesen** találkoznak a **Pinka-Völgyi Halas Napon**, ahol egész nap színes programokkal várják az Alpési Fogadó és Horgászturisztikai Központ látogatóit. Már korán reggel három helyszínen horgászverseny veszi kezdetét, majd a tó melletti részen a főzőcsapatok is elfoglalják helyüket, hogy minél ízletesebb, különlegesebb ételeket tessenek a zsűri asztalára. Az érdeklődőket családi-, gyermek és kulturális programok várják. Bemutatkoznak helyi közösségek, hagyományőrző csoportok, a gasztronómia iránt érdeklődőket halételek kóstolása, illetve borkóstoló várja. A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége által megrendezett esemény fontos a horgászok számára, illetve előkelő helyet foglal el a megye kulturális és gasztronómiai rendezvényeinek palettáján. Ezen az oldalon található fotók az Alpési Fogadó és Horgászturisztikai Központ területén megrendezett **Pinka-Völgyi Halas Napon** készültek.

Horgászverseny 33

Borkóstoló 33

Kulturális műsor 33

A térségben - többek között **Vaskeresztesen** és **Szentpéterfán** is - évente megrendezésre kerül a hagyományos szüreti felvonulás: a résztvevők feldíszített járművekkel, vagy beöltözve vonulnak végig a településen, táncolva, énekelve. A rendezvény minden évben sok látogatót vonz a környező településekről és a határon túlról egyaránt.

Vaskeresztes, Szüreti felvonulás 33

Szentpéterfa, Szüreti felvonulás 28

A Pannon Térségfejlesztő Egyesület területén számos túrázásra, szabadidő természetben való eltöltésére alkalmas hely, természeti érték található. A Gencsapáti-tó, a Pinka-patak, vagy a méltán népszerű Pinka-szurdok remek kirándulási helyszíneket kínálnak az ide látogatóknak. A Vasi-hegyhát kiváló kerékpáros úticél, a közelben számos pihenőhely került kialakításra. Az Alpesi Fogadó és Horgászturisztikai Központ udvarában kerékpáros pont létesült, és ugyanitt kerékpárok kölcsönzésére is lehetőség van, így akár nagyobb társaságok közös túráinak kiinduló pontja is lehet. Számos pihenőhely hívogatója az ide látogatót: szalonnasütők, szabadtéri sportolásra kialakított terek teremthetnek alkalmat a szabadidő eltöltésére, a közelben található tavak, folyók pedig remek horgászélmények színhelyei lehetnek.

Horgászati lehetőségekről, programokról a www.vasivizeken.hu oldalon olvashat bővebben, túraútvonalakról az alábbi qr kód segítségével tájékozódhat.

Gencsapáti horgásztó 8

Vaskeresztes, Kerékpáros pont 33

Narda, kültéri sporteszközök 15

Narda, pihenőhely 15

Felsőcsatár, Vasfüggöny múzeum 7

A Felsőcsatáron található Vasfüggöny múzeum a történelmi Vasfüggöny fennállásának három időszakát mutatja be. A látogatók több nyelvű információs táblákon, a történelmi események kronológiai sorrendben történő leírásával, fotókkal, tárgyakkal betekintést nyerhetnek a Vasfüggöny drasztikus és enyhébb időszakába. A gyűjtemény Goják Sándor gyűjtőszervevényének eredménye, minden darabjához kötődik valamilyen személyes, sokszor helyi vonatkozású történet, amelyet a tulajdonos általában személyesen mesél el látogatóinak.

A túrázni vágyók ellátogathatnak Bucsú határába, ahol június végén lehet megcsodálni az illatozó levendulamezőt, de érdemes felkeresni Dozmaton a magyar-osztrák határszakaszra, illetve a Kőszegi-hegységre csodás panorámát kínáló Krisztina kilátót, illetve a Csodaszarvas Tanösvényt is. A kellemes, kicsit több, mint öt kilométeres túrát a falu elején létesített Szabadidő parknál kezdhetjük.

Dozmat, Krisztina kilátó 6

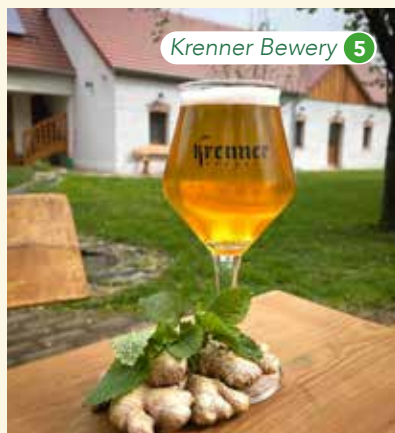
Ha egyetlen helyi terméket kellene említeni a Pannon Térségből, ami a legtöbb család asztalára már felkerült, akkor a **Toronyi kenyér** lenne az. A kétféle lisztből (búzából és rozsból) élesztő, kovász, só és víz hozzáadásával készült kenyér – talán mondhatjuk – messze földön híres. A kenyér különlegességét jelzi, hogy a Toronyi kenyér falazott, kétkamrás kemencében készül. Egyik titka a türelem, hiszen a kovászolástól és kelesztéstől kilenc óra telik el, amíg elkészül. A *Toronyi kenyér bekerült a Vas Megyei Értéktárba.*

A Vas-hegy sajátos szubalpesi klímája, és jelentős vastartalmú, ásványi anyagokban gazdag talaján egyedi, karakteres, színanyagban gazdag vörösborok készíthetők. Felsőcsatáron a **Szent Márton Pincészet** kínálatában többek közt megtalálható a Pinot noir, Kékfrankos, fehér fajták közül pedig a Chardonnay vagy a Cserszegi fűzseres.

„Élményt adni és örömet szerezni”, így hangzik a **Vaskeresztesen** található **Mittl család pincészetének** jelmondata, akik azt vallják: a bor stílusának kialakítása már a szőlőültetvényen történő metszéssel elkezdődik, minőségét pedig nagyban meghatározza a szőlő és a szüret utáni – a pincében zajló – nagy figyelmet igénylő tevékenység.

A térségbe látogatók felkereshetik **Csempeszkopácson** a megye egyetlen működő sörfőzdéjét. A **Krenner Brewery**nél megtalálhatók a hagyományos és kedvelt (Pils, IPA, NEIPA) sörökön túl, a helyi termelőktől beszerezhető valódi gyümölcsök felhasználásával készült gyümölcsös sörök is, melyek mellett spontán erjesztésű, vörösboros hordókban érlelt tétel-ekkel is kísérleteznek.

A gasztronómia kedvelőinek igazi élmény betérni **Nardán** a **Dió Caffé** nevű kávézóba, ami - ahogy magukról vallják - több, mint egy kávézó. Igazi mesebeli, falusi környezetben várják vendégeiket, ahol saját zárt játszóterük nyújt élményt a legkisebbeknek. Ételeik mellett süteményeket, kézműves fagyaltokat is kínálnak vendégeiknek.

Felsőcsatáron a **Pinka Smoke** étterem megálmodói hisznek abban, hogy kiváló ételt csak prémium minőségű - lehetőleg helyi - alapanyagokból tehetnek vendégeik tányérjára. Étlapjukon a hamburgerek, grillezett ételek mellett megtalálhatók a szendvicsek és desszertek is, de tartanak helyi kézműves különlegességeket is, ahogy ők mondják, azért: „mert finom, mert helyi, mert más.”

Vaskeresztesen a Vas-hegy lábánál 2006. óta folyamatosan működő nyugodt, családi hangulatú étterem, az **Alpesi Fogadó** az év minden időszakában várja Kedves Vendégeit. Üde színfolt az éttermet körülvevő zöldövezet, a muskátlis ablakok, az étterem előtt található „Alpesi” horgásztó. Az öt éve elkészült rendezvénytérrel és terasszal együtt háromszáz fő befogadására alkalmas, így nagyobb családi, céges rendezvényeknek is kiváló helyszíne lehet. Az étterem feletti fogadóban tizenhat fő részére kínálnak szállást.

A Pannon Térségfejlesztő Egyesület területén lévő települések mind természeti, mind épített örökségükkel hívogatják a látogatót: ismerkedjenek meg a községek, falvak látnivalóival. Az év során a területen a hagyományok ápolása, az év adott szakára jellemző ünnepkör méltó megünneplése együttlétre, ide látogatásra hív.

Találkozunk a Pannon Térségfejlesztő Egyesület településein!

A kiadvány a VP6-19.2.1.-69-8.1.2-17 számú felhívás keretében
megvalósításra kerülő,
„Helyi értékek és élmények promóciója
a Pannon Térségfejlesztő Egyesület területén”
című projekt keretében jött létre.
(Projektazonosító: 3007530679)

Projektgazda:
Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége
9795 Vaskeresztes, 165/4. hrsz.
www.pannonelmeny.hu

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki térségekbe beruházó Európa

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKTÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA